

Nr 730

av herr Enlund m. fl.
om åtgärder mot olaga affischering.

Under senare år har det blivit allt vanligare att skadegörelse äger rum inom tätorterna på husväggar, elverkets och televerkets skåp m. m. genom olaglig affischering eller reklamklotter. Liknande företeelser kan iakttas utefter de större vägarna, där träd, stolpar, ladväggar och berghällar misspryds.

Affischerna anbringas ofta med ett klister som omöjliggör ett avlägsnande och orsakar så svåra skador att ommålning eller putsning av hela fasader i vissa fall blir nödvändig.

Det råder inga tvivel om att denna form av reklam strider mot bestämmelserna i 22 § naturvårdslagen: "Tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål må ej finnas varaktigt anbringad utomhus utan länsstyrelsens tillstånd." Lika klart torde det vara, att i samma paragraf nämnda undantag från bestämmelserna ej är tillämpliga i dessa fall.

Att skadegörelse av denna art ändå fortgår år efter år och även synes öka i omfattning torde sammanhånga med svårigheten att identifiera de ansvariga för skadegörelsen, som oftast utföres natttid.

I de fall då affischering eller klotter genom själva textinnehållet ger ett klart besked om att kända organisationer eller företag står som distributörer av reklamen borde emellertid enligt var mening en identifiering av de ansvariga kunna underlättas, om de nuvarande affischeringsbestämmelserna kompletterades med skyldighet för den reklamerande organisationen att i de fall, då uppenbar skadegörelse förekommer, redovisa distributionsmetoderna och ta ansvar för skadegörelsen.

Särskilt anstötlig är skadegörelsen, då affischeringen med angivande av adress och postgironummer syftar till penninginsamling för organisationens syfte men samma organisation ändå vägrar att ta ansvar för skadegörelsen med hänvisning till att man inte känner eller vägrar att namnge den person, som utfört den olagliga affischeringen.

Här åsyftade propagandametoder kan belysas med följande exempel: Efter en affischkampanj i mars 1971 förklarade en extrem vänsterorganisation i Västerås, att avdelningen tog avstånd från den olagliga affischeringen, eftersom affischklistrarna utgjordes av en specialgrupp, som ville splittra "alla revolutionära rörelser i detta land".

Detta sades i en tidningsartikel på insändarplats, där avdelningen dock i princip försvarade olaglig affischering. Om budskapet var tillräckligt angeläget ansåg organisationen att skadegörelsen var motiverad.

I juni 1971 klistrade en annan extremistgrupp i Sala affischer på husväggar och trafiktavlor med ett klister, som enligt polisens uppgift var praktiskt taget omöjligt att ta bort. Gruppen medgav att den beställt och

distribuerat affischerna till personer som begärt att få dem, men fransade sig allt ansvar för vad dessa personer gjorde med affischerna.

Ett företag som under åtskilliga år stått i särklass, då det gällt olaglig affisivering och därav följande skadegörelse torde vara Cirkus Scott. I samband med en av länsstyrelsen i Västmanlands län företagen inventering för upprättande av landskapsvårdsplan iaktogs att hjärt färgade affischer med text Cirkus Scott fanns anbringade på 27 platser inom länet. Ur den skrivelse, som länsstyrelsen i anledning härav tillställde innehavaren av Cirkus Scott, direktis Käte Bronnet, må följande citeras: "Da affischerna sitter kvar trots att de sedan lång tid saknar aktualitet och i en del fall delvis lossnat från underlaget, har de bedömts utgöra sådan nedskräpning i naturen som avses i 24 § naturvårdslagen." I olika skrivelser till Käte Bronnet senast 4.8.1969 har länsstyrelsen därför upptagit fragan om föreläggande för henne vid vite att ta bort affischerna och lämnat henne tillfälle att yttra sig i anledning härav. Nagot yttrande har ej inkommit till länsstyrelsen.

"Länsstyrelsen förelägger, med stöd av 24 och 39 § naturvårdslagen, Käte Bronnet vid vite av 100 kr. för varje affisch att före 1.7.1970 ha tagit bort affischerna pa ovan angivna 27 platser."

Länsstyrelsens ansträngningar att förmå Cirkus Scott att städa efter sig hade uppenbarligen ingen större framgång. Sedan länsstyrelsen anmodat kronofogdarna i länet att på Cirkus Scotts bekostnad avlägsna affischerna, verkställde kronofogdemyndigheterna i länet den välbehövliga städningen. Ur den redovisning som en av kronofogdemyndigheterna sedan tillställde länsstyrelsen är följande värt att citera:

"Hos kronofogdemyndigheten har uppkommit kostnad för utsökningsavgift med 100 kronor, tilläggsavgift (anlitande av handräckningstjänst) med 100 kronor. Da kostnaderna icke lagligen kan uttagas hos Käte Bronnet stannar de hos statsverket."

I detta fall fick sålunda statsverket stå för städningskostnaderna. Men i flertalet andra fall torde det antingen bli ostädat eller också får fastighetsägaren stå för kostnaderna.

Enligt uppgift kan det tänkas, att den år 1970 tillkallade naturvårdskommittén kommer att behandla frågor om affisivering. Oavsett om överväganden om åtgärder kan komma att göras inom naturvårdskommittén eller i annat sammanhang, anser vi det nödvändigt att organisatöner, grupper, företag eller enskilda personer, som genom klart olagliga propaganda- eller reklammetoder orsakar nedskräpning och skadegörelse, också skall kunna åläggas det ekonomiska ansvaret för skadegörelsen.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om åtgärder i syfte att motarbeta och begränsa den nedskräpning och skadegörelse som orsakas av olaglig affisivering.

Stockholm den 26 januari 1972

ERIC ENIUND (fp)

ANDERS GERNANDT (c)

ANTON FÄGELSBO (c)

TAGE ADOLFSSON (m)

C.-G. ENSKOG (fp)